

Sociale Raad Tilburg
Spoorlaan 444
5038 CH Tilburg

Onderwerp	Datum
SRT advies positieve gezondheid	8 oktober 2024
Ons kenmerk	Uw kenmerk
	24/022
	Doorkiesnummer
	14 013
E-mail	Fax
thomas.munnichs@tilburg.nl	013 542 93 96
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	

Geachte leden van de Sociale Raad, geachte voorzitter,

Op 13 september jl. ontvingen wij uw advies over het verlengen van de nota positieve gezondheid. Wij danken u voor dit advies. Ook wij vinden het zorgelijk dat de gezondheidssituatie van onze inwoners de afgelopen jaren niet wezenlijk is verbeterd. Voor een belangrijke groep mensen in onze samenleving blijft de gezondheid kwetsbaar. We zijn daarom blij dat u aangeeft de noodzaak te zien om de focus op de uitvoering te houden en de kaders die daarvoor nodig zijn in stand te houden. In deze brief geven wij onze reactie op de door u gemaakte punten.

Daarnaast geven wij hieronder per paragraaf uit uw advies een reactie op uw concrete adviezen.

1. De beweging van ziekte en zorg naar preventie, gezondheid en welzijn

De SRT adviseert om de brede blik en de zes dimensies van Machteld Huber als kader aan te houden. De SRT adviseert de pijnlijke en lastigere kanten van gezondheid te benoemen zodat deze inwoners ook gehoord en gezien worden en meegenomen worden in het beleid en bij de uitvoering van positieve gezondheid.

Wij onderschrijven het blijven kijken vanuit de brede blik van positieve gezondheid. We zijn het met u eens dat deze elke groep daarbij aandacht verdient, ook de groep met permanente uitdagingen. Natuurlijk willen wij ook dat deze groep zich zo gezond mogelijk voelt, ondanks hun beperking. We werken daaraan vanuit diverse opgaven, niet alleen gezondheid maar ook vanuit de WMO, in samenwerking met onze zorgpartners. We willen steeds beter de verbinding maken tussen (positieve) gezondheid en deze beleidsopgaven, omdat de aandacht vanuit deze bril voor deze groepen kan helpen om ondanks de permanente beperkingen zich toch gezond te voelen. Want gezondheid is meer dan alleen niet ziek zijn, het gaat ook over hoe je je voelt en hoe je de betekenis van het leven ervaart. Waarbij we erkennen dat het leven niet altijd positief is en dat ook niet zo hoeft te zijn. Een beetje tegenslag hoort bij het leven en het taboe daarop willen we doorbreken, bijvoorbeeld bij het praten over mentale gezondheid. Al helemaal voor de groep mensen die met permanente uitdagingen heeft te kampen.

2. Focus overheid

De SRT adviseert dan ook om te zorgen dat er een duidelijk beeld is van de vragen en ondersteuningsbehoeften van inwoners en om individuele en collectieve ondersteuning beschikbaar te hebben en te maken zodat iedereen de mogelijkheden krijgt om te werken aan een gezondere levensstijl en kan leven in een gezonde woonomgeving.

Wij zijn het eens met uw advies over de focus en prioritering van het gezondheidsbeleid, die geven we samen met de inwoner vorm, dat is niet terug te brengen tot enkel specifieke thema's. Voor de ene inwoner is een stabiel inkomen de belangrijkste factor voor een goede gezondheid, voor de andere een uitlaatveldje voor haar hond. Ons beleid geven we daarom continu vorm aan de hand van gesprekken met inwoners, professionals, en data. Zo kijken we waar en voor wie inzet nodig is om de gezondheid te faciliteren en te stimuleren. Doorlopend werken we samen met inwoners, vanuit hun behoefte, om vooral hun leefwereld te versterken. Dat doen we zowel bij het opstellen van onze beleidsopgaven, het opstellen van de aanpak per wijk en bij het vormgeven van de concrete interventies. Altijd in samenhang met onze partners en inwoners.

3. Inzetten op gezondheid: integraal en domeinoverstijgend

De SRT adviseert het integrale werken en denken te versterken. Maak gebruik van alle beschikbare kennis en werk samen om meer mogelijk te maken. En misschien ten overvloede: met samen bedoelen wij uiteraard ook de burgers en de uitvoerende organisaties in de stad.

U geeft aan dat gezondheid is verbonden met veel levensgebieden en dus met diverse domeinen en beleidsgebieden. Ook wij zien gezondheid als integraal onderwerp. Gezondheidsproblemen pakken we aan door gezondheid te positioneren in andere domeinen. Dat gaat ook over bestaanszekerheid, de leefomgeving, en de manier waarop we met elkaar samenleven. Een sociaal probleem kan een fysieke oplossing hebben of opgelost worden door meer geld te hebben. Sommige fysieke problemen hebben juist weer sociale oplossingen. Daar zijn we steeds scherper op. De leefomgeving en de economie zijn daarin kansen om de gezondheid te versterken, denk aan alle mooie sociaal ondernemers die onze stad rijk is. We kunnen de kracht die daar zit beter benutten, zoals we gedaan hebben in ons preventieakkoord. We werken daarom aan Health in all policies, en willen gezondheid onderdeel laten zijn van de omgevingsvisie en van ons economisch beleid. Zo wordt gezondheidsbeleid echt integraal.

4. Wijkgericht en stedelijk werken

De SRT adviseert om naast het wijkgericht werken ook in te blijven zetten op een stedelijk aanbod zodat mensen kunnen kiezen voor dat wat zij nodig hebben en bij hen past. De SRT adviseert om alle wijken te monitoren zodat snel duidelijk wordt als er (nieuwe) problemen ontstaan of bestaande problemen groter worden. Dit is voor alle wijken van belang, ook voor die wijken waar het relatief beter gaat.

De leefwereld van onze inwoners speelt zich vaak op gezins-, straat-, buurt- of wijkniveau af. Tegelijkertijd kent Tilburg veel stedelijke voorzieningen, en kunnen we veel problemen niet alleen wijkgericht oplossen. Bijvoorbeeld de gezonde leefomgeving vraagt ook over stedelijke oplossingen zoals bij wonen en mobiliteit. We werken daarom wijkgericht waar kan en stedelijk waar moet. We kijken daarbij steeds goed naar de problemen en opgaven die spelen per wijk en waar de oplossing gevonden kan worden; op individueel niveau, op straat, buurt, wijkniveau, of stedelijk. Telkens hebben we een andere oplossing nodig. Dat vraagt van ons om steeds te schakelen naar het juiste schaalniveau, goed te luisteren naar onze inwoners en partners.

5. Ervaringsdeskundigen en ervaringskennis

De SRT adviseert dus steeds gebruik te maken van de kennis van burgers zelf. Vraag vooral wat burgers zelf willen en maak dat leidend.

In ons gezondheidsbeleid kent de stem van de inwoner een belangrijke plaats, juist mensen die in een slechte gezondheid leven of hebben geleefd kunnen daar een belangrijke stem in vervullen, want zij weten echt waar het om draait. Dat deden we bij het opstellen van de nota positieve gezondheid (via de methodiek 'Agenderen op zijn Tilburgs', zoals ook gebruikt bij het opstellen van de agenda Sociaal 013) en doen we nu nog steeds bij onze wijkgerichte aanpak. Ook geven we die stem plaats in ons uitvoeringsprogramma: bij het prioriteren van de activiteiten én bij het uitvoeren van de activiteiten. Dit doen we waar het kan met inwoners zelf en waar nodig in samenwerking met onze partners. Tegelijkertijd moeten we goed kijken hoe we op elk schaalniveau de stem van de inwoner het best tot uiting laten komen. Gezonde leefomgeving op stedelijk niveau vraagt bijvoorbeeld om heel anders meedenken dan mentale gezondheid op de scholen.

6. Overheid en kansen

Twee daarvan willen we graag nu aan u meegeven omdat ze direct betrekking hebben op gezondheid.

- Gezonde lunches op school: samen en gezond eten.
- Schoolzwemmen: zodat elk kind tijdig en veilig leert zwemmen.

De SRT is zich ervan bewust dat dit kosten met zich meebrengt. Beide sluiten aan bij met name de wens om preventief te werken en het goede voorbeeld te geven.

De SRT adviseert u dan ook te onderzoeken of dit te realiseren is in Tilburg. Mooi zou zijn als dit samen met andere organisaties en misschien bedrijven vorm gegeven kan worden.

Wij onderschrijven het belang van de adviezen die u geeft over gezonde lunches op school en schoolzwemmen. Beide initiatieven passen goed binnen onze focus op preventief werken en het geven van het goede voorbeeld. Samen en gezond eten tijdens de lunch op school kan niet alleen bijdragen aan een gezondere levensstijl, maar ook aan gemeenschapsvorming en het versterken van solidariteit. Het biedt kinderen de kans om gezonde eetgewoonten aan te leren in een sociale setting, wat essentieel is voor zowel hun fysieke als mentale gezondheid. We ondersteunen scholen in het maken van een passende keuze als het aankomt om schoolmaaltijden, bijvoorbeeld via de Gezonde Schoolaanpak met de GGD en via de uitvoering van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Wij zijn bovendien verheugd dat het rijk waarschijnlijk gaat besluiten om de aanpak schoolmaaltijden structureel door te zetten. We vinden het wel jammer dat de focus van het Rijk nog minder ligt op gezonde schoolmaaltijden, we lobbyen daarom bij het rijk om te zorgen dat gezondheid een explicieter onderdeel wordt van deze aanpak (zie ook de [brief](#) hierover).

We onderschrijven het belang van het behalen van een zwemdiploma. Het voor elk kind invoeren van schoolzwemmen is uitvoerig onderzocht door het college, en in afstemming met het onderwijsveld is besloten dat herinvoering van het schoolzwemmen niet wenselijk is. Het neemt veel onderwijstijd in beslag en de kosten staan niet in verhouding tot het aantal kinderen zonder zwemdiploma. We gaan daarom voor gerichte interventies: waarbij we werken aan het verminderen van de wachtlijsten, het vergroten van de instroom en het verbeteren van de uitstroom. Ook kijken we groeps- en gebiedsgericht naar scholen met een lage deelname, om te kijken of daar een interventie kan worden ingezet. Dit gebeurt in nauwe samenwerking tussen het Sportbedrijf (Zwemschool en combinatiefunctionarissen), Leergeld en medewerkers bestaanszekerheid.

7. Communicatie en taal

De SRT adviseert om bij communicatie te zorgen voor een taal en vormgeving die uitnodigt, burgers meeneemt en enthousiasmeert.

We delen uw visie dat het verleiden van mensen tot een gezondere leefstijl een effectievere en zinnigere aanpak is dan regels opleggen. Meer bewegen, meer meedoen, en een gezondere leefstijl zijn doelen waar we graag aan bijdragen. Tegelijkertijd blijft het voor ons belangrijk om te blijven balanceren tussen verleiden en verantwoordelijkheid nemen als overheid, bijvoorbeeld met maatregelen zoals het rookverbod in overheidsgebouwen, scholen en cafés en het andere prijzen voor gezonde en ongezonde producten. Ook het een gezonde voedselomgeving kunnen we niet alleen. Daarom zetten we in met partners en het rijk om hier beweging in te krijgen.

Ook uw advies over communicatie nemen we ter harte. Wij willen burgers uitnodigen en enthousiasmeren om zelf stappen te zetten richting een gezondere leefstijl. Dit vraagt om een toegankelijke taal en vormgeving die de diversiteit van onze inwoners aanspreekt. We blijven werken aan communicatie die niet alleen informeert, maar vooral ook inspireert en activeert. Dat we dit samen met onze inwoners vormgeven is van groot belang voor een effectieve boodschap. Daar hebben ook onze partners een belangrijke rol in en daarom stimuleren wij hen ook op deze wijze te communiceren.

Met deze antwoorden hopen wij over te brengen dat wij uw adviezen graag overnemen en integreren in de uitvoering van ons gezondheidsbeleid. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan horen wij het graag.

Hoogachtend,

namens het college,

mr. A. van Berckel, MBA
gemeentesecretaris

drs. Th.L.N. Weterings
burgemeester van Tilburg